

**EUROOPPA NEUVOSTO
BRYSEL**

**PUHEENJOHTAJAN
PÄÄTELMÄT**

12. joulukuuta 2003

1. Eurooppa-neuvosto kokoontui Brysselissä 12. joulukuuta 2003. Kokousta edelsi Euroopan parlamentin puhemiehen Pat Coxin alustus, jonka jälkeen vaihdettiin näkemyksiä tärkeimmistä esityslistan asioista.

I. TALOUSKASVU

Euroopan kasvuohjelma

2. Eurooppa-neuvosto hyväksyy Ecofin-neuvoston, komission ja Euroopan investointipankin (EIP) esittämien selvitysten perusteella Euroopan kasvuohjelman. Ohjelma kattaa aineelliset ja aineettomat investoinnit kahdella pääalalla, jotka ovat Euroopan laajuisten verkkojen (TEN – liikenne, televiestintä ja energia) infrastruktuuri sekä innovaatiot, tutkimus ja kehitys, mukaan lukien ympäristöteknologia. Se on merkittävä edistysaskel toteutettaessa Lissabonissa asetettuja unionin tavoitteita kilpailukyvyyn, työllisyyden ja laajentuneen unionin kasvupotentiaalin parantamiseksi lisäämällä rakenneuudistuksen täydennykseksi investointeja sekä fyysiseen että inhimilliseen pääomaan. Eurooppa-neuvosto panee merkille komission, EIP:n ja asiaankuuluvien neuvoston kokoonpanojen toimet erityisen "pikaohjelman" perustamiseksi sekä tiukkojen kriteerien perusteella tehtävän alustavan luettelon määrittämisen välittömästi toteutettavista hankkeista. EIP ja Euroopan investointirahasto tarkastelevat hankkeita Ecofin-neuvoston selvityksessä esitettyjen periaatteiden mukaisesti. Jos muut hankkeet täyttävät samat edellytykset, luetteloa voidaan täydentää kevään Eurooppa-neuvostolle annettavien vuosittaisten selvitysten puitteissa luettelon laatimisessa noudatetun menettelyn mukaisesti.
3. Euroopan kasvuohjelma edellyttää jäsenvaltioiden, neuvoston, komission ja EIP:n läheistä yhteistyötä. Kaikkien asiaankuuluvien toimijoiden on tehtävä oma osuutensa ohjelman onnistumiseksi. Niiden on erityisesti ryhdyttävä tarvittaviin toimiin "pikaohjelman" toteuttamisen varmistamiseksi, niin että EIP ja muut asiaankuuluvat toimijat voivat tarjota asianmukaisen rahoituksen. Euroopan kasvuohjelman perusedellytys on, että käytettävissä on yksityisiä varoja vaatimukset täyttävien hankkeiden rahoittamiseen. Kasvuohjelma edellyttää, että hankkeet rahoitetaan osittain kansallisista talousarvioista, erityisesti hyödyntäen mahdollisimman tehokkaasti olemassa olevia julkisia varoja, että EU ja EIP osallistuvat rahoitukseen ja että kaikkien asiaankuuluvien rahoituslähteiden toimia koordinoidaan paremmin. Ohjelma toteutetaan talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen, vakaus- ja kasvusopimuksen, rahoitusnäkömien ja EIP:n pääomaa koskevien sovittujen puitteiden mukaisesti. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti neuvostossa aikaansaatuun poliittiseen yhteisymmärrykseen TEN-verkkojen rahoitustukea koskevasta asetuksesta, jolla lisätään yhteisön osarahoitusta eräisiin erityishankkeisiin tai hankkeiden osa-alueisiin.
4. Euroopan neuvosto kehottaa
 - EIP:tä panemaan täytäntöön Ecofin-neuvoston selvityksen mukaisesti rahoitusvälineet, joilla pyritään saamaan käyttöön yksityistä pääomaa, ja kehittämään arvopaperistamisrahastoja sekä tekemään pankin perussäännön rajoissa ja Eurostatin sääntöjä noudattaen jäsenvaltioiden kanssa yhteistyötä näiden pyrkiessä saamaan käyttöön varoja tuomalla markkinoille infrastruktuurivaroja,

- jäsenvaltioita täydentämään kasvuohjelmaa kansallisilla toimenpiteillä ja ohjelmilla ja ryhtymään yhdessä komission kanssa nopeasti poistamaan teknisiä, oikeudellisia, hallinnollisia ja kirjanpidollisia esteitä, jotka haittaavat yksityisen ja julkisen sektorin kumppanuushankkeiden, TEN-hankkeiden sekä innovointi- ja tutkimus- ja kehittämishankkeiden täytäntöönpanoa, sekä parantamaan kyseisten hankkeiden muita kuin rahoituspuutteisiin liittyviä edellytyksiä,
- komissiota Ecofin-neuvoston selvityksen mukaisesti tarvittaessa suuntaamaan uudelleen menoja fyysiseen ja inhimilliseen pääomaan ja tietämykseen tehtäviin kasvua edistäviin investointeihin sekä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa tutkimaan edelleen tarvetta kehittää erityinen yhteisön vakuusväline mahdollisia TEN-liikennehankkeisiin liittyviä rakentamisen jälkeisiä riskejä varten, raportoimaan tutkimuksen tuloksista ja tarvittaessa esittämään asiaa koskevia ehdotuksia,
- komissiota ja Euroopan investointipankkia toimittamaan viimeistään vuonna 2007 väliarviointiraportin Euroopan kasvuohjelmasta seuraavien perusteiden mukaisesti: i) vaikutukset kasvuun, ii) vaikutukset sisämarkkinoihin ja koheesioon laajentuneessa EU:ssa, iii) yksityisen sektorin rahoituksen saaminen, iv) TEN-hankkeiden sekä innovointi- ja tutkimus- ja kehittämishankkeiden, myös ympäristöhankkeiden, täytäntöönpanon nopeuttaminen, v) edistyminen lainsäädännöllisten esteiden vähentämisessä sekä vi) ympäristövaikutukset ja vaikutukset työllisyyteen.

Sisämarkkinoiden yhdistäminen

Euroopan laajuiset liikenneverkot

5. Euroopan unioni panee tyytyväisenä merkille, että neuvosto on päässyt poliittiseen yhteisymmärrykseen Van Miertin työryhmän työhön perustuvista uusista yhteisön suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi. Niiden pohjalta kaikki laajentuneen Euroopan unionin jäsenvaltiot voivat osallistua täysin sisämarkkinoiden toimintaan.
6. Suuntaviivoissa määritetyillä ensisijaisilla hankkeilla on ratkaiseva merkitys lisättäessä sisämarkkinoiden koheesiota, erityisesti Euroopan unionin laajentumista ja sitä silmällä pitäen, että on poistettava pullonkaulat ja/tai täydennettävä puuttuvia yhteyksiä, jotka haittaavat tavaroiden liikkuvuutta (kauttakuljetusta) luonnonesteiden ja muiden esteiden tai rajojen yli.
7. Euroopan laajuisten liikenneverkkojen osalta Eurooppa-neuvosto panee Euroopan kasvuohjelman yhteydessä tyytyväisenä merkille Ecofin-neuvostossa saavutetun poliittisen yhteisymmärryksen EU:n tuen enimmäismäärän nostamisesta 10 prosentista 20 prosenttiin rajatylittävissä hankkeissa ja korostaa Euroopan kasvuohjelman olevan liikenteen osalta täysin komission ehdottamien ja neuvoston 5.12.2003 hyväksymien liikennettä koskevien painopisteiden mukainen.

8. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti komission esittämään ehdotukseen uudeksi eurovinjettidirektiiviksi. Se kehottaa neuvostoa vauhdittamaan asian käsittelyä, jotta yhteisön laajuisista puitteista päästään sopimukseen maaliskuuhun 2004 mennessä, ja pyrkimään sen jälkeen yhteisymmärrykseen Euroopan parlamentin kanssa.

Televiestintä

9. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota ehdottamaan kevään 2004 Eurooppa-neuvostolle toimitettavassa televiestintää koskevassa kertomuksessaan konkreettisia toimenpiteitä, joita jäsenvaltioiden olisi toteutettava parantaakseen kolmannen sukupolven matkaviestinnän edellytyksiä ja laajakaistaverkon kehittämistä Euroopassa.

Kilpailukyky

10. Eurooppa-neuvosto panee kiinnostuneena merkille edistymisen kilpailukykyä koskevan yhtenäisen horisontaalisen lähestymistavan määrittelemisessä, jonka perustana ovat muun muassa eri politiikkojen johdonmukaisuus, synergia ja keskinäinen täydentävyys, ja kehottaa neuvostoa tarkastelemaan edelleen komission tiedonantoa ja erityisesti määrittelemään tässä yhteydessä yhteistyössä komission kanssa, onko ehdotuksilla merkittävä vaikutus kilpailukykyyn tai merkitsevähkö ne kohtuutonta räsitusä joillekin teollisuudenaloille. Tässä yhteydessä olisi tutkittava uusia kustannustehokkaita tapoja panna täytäntöön ilmastonmuutoksen alalla tehtyt EU:n päätökset sekä toimimatta jättämisestä aiheutuvia kustannuksia. Eurooppa-neuvosto on tietoinen teollisuuden merkityksestä Euroopan talouden kilpailukyvyille ja odottaa Lissabonin strategiassa asetetut tavoitteet huomioon ottaen kiinnostuneena teollisuustoiminnan vähenemistä koskevaa komission kertomusta vuoden 2004 alkupuoliskolla.
11. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti siihen, että on päästy tärkeään sopimukseen yleisnäkemyksestä kysymykseen julkisista ostotarjouksista, joka on olennainen osa rahoituspalveluiden toimintasuunnitelmaa eurooppalaisten rahoitusmarkkinoiden yhdenmäämiseksi vuoteen 2005 mennessä. Eurooppa-neuvosto myös muistuttaa siitä, että yhteisöpatentti olisi hyväksyttävä asiasta jo maaliskuussa 2003 saavutetun yhteisen poliittisen lähestymistavan pohjalta. Eurooppa-neuvosto korostaa, että laajakaistateleviestintää on kehitettävä ja sähköisen viestinnän uusi sääntelyjärjestelmä on saatettava kokonaan ja tehokkaasti osaksi kansallista lainsäädäntöä.
12. Washingtonissa 19.12.2003 pidettävää kansainvälistä kokousta silmällä pitäen Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille kilpailukykyneuvostossa tehtyt päätökset kansainväliselle lämpöydinkooreaktorille (ITER) ehdotettavasta eurooppalaisesta sijoituspaikasta ja tukee pyrkimyksiä varmistaa, että ehdotus hyväksytään.

Työllisyys

13. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille Wim Kokin johtaman työryhmän raportin uusien työpaikkojen luomisesta Euroopassa ja 11.12.2003 pidetyn kasvua ja työllisyyttä käsitelleen ylimääräisen sosiaaliasioiden huippukokouksen tulokset tältä osin.

14. Euroopan työllisyystyöryhmä korostaa, että työllisyyden parantamiseksi tarvittavien uudistusten toteuttamista on vauhditettava. Unionin on taitettava vielä pitkä taival, ennen kuin Lissabonissa asetetut työllisyystavoitteet on saavutettu. Talouskasvu ei ole riittävää, ja työttömyysluvut ovat liian suuria. Asian kiireellisyyttä korostavat vielä entisestään Euroopan pitkän aikavälin haasteet, kuten globalistuminen, maailmanlaajuiset talouden muutokset ja väestön ikääntymisen seuraukset.
15. Eurooppa-neuvosto painottaa työryhmän näkemyksen mukaisesti, että EU:n työllisyystilanteen parantaminen Euroopan työllisyysstrategialla riippuu siitä, täyttyvätkö seuraavat neljä tärkeää edellytystä:
- Työntekijöiden ja yritysten sopeutumiskykyä parannetaan.
 - Uusia työntekijöitä houkutellessaan työmarkkinoille.
 - Inhimillisiin voimavaroihin investoidaan enemmän ja tehokkaammin.
 - Uudistusten tehokkaampi toteuttaminen varmistetaan paremmalla hallinnolla.
16. Eurooppa-neuvosto korostaa, että työllisyys on tärkeimpiä kevään 2004 Eurooppa-neuvostossa käsiteltäviä asioita. Se kehottaa näin ollen komissiota ja neuvostoa tarkastelemaan työllisyystyöryhmän raporttia valmisteltaessa yhteistä työllisyysraporttia.

II. VAPAUS, TURVALLISUUS JA OIKEUS

Unionin yhteisten rajojen valvonta

17. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä poliittiseen yhteisymmärrykseen, johon neuvosto on päässyt Euroopan yhteisiin rajoihin liittyvän operatiivisen yhteistyön hallintaviraston perustamista koskevan, komission esittämän asetusehdotuksen pääkohdista. Se myös kehottaa oikeus- ja sisäasioiden neuvostoa saattamaan tämän tärkeän ehdotuksen tarkastelun päätökseen mahdollisimman pian, jotta asetus voitaisiin hyväksyä niin ajoissa, että virasto voi aloittaa toimintansa 1.1.2005.
18. Eurooppa-neuvosto ilmaisee niin ikään tyytyväisyytensä siihen, että toimenpideohjelma Euroopan unionin jäsenvaltioiden merirajojen kautta tapahtuvan laittoman maahanmuuton torjumiseksi on hyväksytty. Toimenpideohjelmissa otetaan huomioon komission teettämän merirajoja koskevan toteutettavuustutkimuksen tulokset. Eurooppa-neuvosto kehottaa oikeus- ja sisäasioiden neuvostoa varmistamaan tiiviissä yhteistyössä komission ja jäsenvaltioiden kanssa, että ohjelmassa esitetyt toimenpiteet pannaan täytäntöön, niin että Eurooppa-neuvosto voi arvioida saavutettuja tuloksia.
19. Laajentumisen osalta Eurooppa-neuvosto pitää myönteisinä toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on yksinkertaistaa tarkastusmenettelyjä jäsenvaltioiden ja liittyvien valtioiden välisillä rajoilla, sekä toimenpiteitä, joilla liittyviä valtioita tuetaan niiden saattaessa ulkorajoja koskevaa lainsäädäntöään unionin säännösten mukaiseksi.

Muuttovirtojen hallinta

20. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä yleisnäkemykseen, jonka neuvosto on saavuttanut kahdesta komission ehdotuksesta neuvoston asetuksiksi biometrinen tunnistamisen käyttöönottamiseksi viisumeissa ja oleskeluluvissa. Se kehottaa komissiota esittämään hyvissä ajoin ehdotuksen biometrinen tunnistamisen käyttöönottamiseksi passeissa. Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa tekemään mahdollisimman pian komission tulevan tiedonannon perusteella tarvittavat päätökset viisumitietojärjestelmän (VIS) kehittämiseksi.
21. Eurooppa-neuvosto kehottaa nopeampaan edistymiseen palauttamiskysymyksessä. Lisäksi se vahvistaa Thessalonikissa esittämänsä pyynnön ja kehottaa komissiota esittämään vuoden 2004 alussa ehdotuksen rahoitusvälineestä, jolla tuetaan yhteistä lähestymistapaa palauttamispolitiikan alalla.
22. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, että neuvottelut turvapaikan saamisen edellytyksiä ja turvapaikkamenettelyitä koskevista kahdesta neuvoston direktiivistä ovat edistyneet merkittävästi. Se panee merkille sitkeät poliittiset esteet, jotka ovat viivittäneet näiden neuvottelujen päätökseen saattamista. Toisaalta Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että on tärkeää kehittää yhteinen eurooppalainen turvapaikkapolitiikka, ja kehottaa oikeus- ja sisäasioiden neuvostoa saattamaan työnsä päätökseen mahdollisimman nopeasti sen varmistamiseksi, että eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän ensimmäinen vaihe toteutetaan Tampereella sovitun aikataulun mukaisesti.
23. Eurooppa-neuvosto korostaa lopuksi, että maahanmuuttovirtojen lähtö- ja kauttakulkumain olevien kolmansien maiden kanssa on käytävä vuoropuhelua ja kyseisiä maita on tuettava jatkuvasti niiden pyrkimyksissä tyrehdyttää nämä maahanmuuttovirrat. Tätä korostettiin myös Tunisissa 5.12.2003 pidetyssä viiden läntisen Välimeren alueen EU:n jäsenvaltion ja liittyvän valtion sekä viiden Pohjois-Afrikan arabivaltioiden liittoon kuuluvan valtion välisessä kokouksessa. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä toimielinten väliseen yhteisymmärrykseen, johon Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat päässeet asetuksesta, jolla perustetaan uusi rahoitusväline turvapaikka- ja maahanmuuttopolitiikan alalla kolmansien maiden kanssa tehtävää yhteistyötä varten. Se suhtautuu myönteisesti myös siihen, että neuvosto on hyväksynyt järjestelmän kolmansien maiden seuraamiseksi ja arvioimiseksi laittoman maahanmuuton torjunnan alalla, ja kehottaa komissiota esittämään ensimmäisen kertomuksen järjestelmän täytäntöönpanosta vuoden 2004 loppuun mennessä.

Oikeudellinen ja poliisiyhteistyö

24. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä siihen, miten neuvosto on edistynyt poliisiyhteistyön alalla, ottaen erityisesti huomioon Europol-sopimuksen muuttamista koskevan pöytäkirjan allekirjoittamisen. Europolilla on tämän perusteella yhä merkittävämpi rooli jäsenvaltioiden toimissa järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin torjumiseksi.

25. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa kehittamaan jäsenvaltioiden toimivaltaisia viranomaisia käyttämään aiempaa tehokkaammin nykyisiä oikeudellisen ja poliisiyhteistyön välineitä, myös yhteisiä tutkintaryhmiä. Se panee myös tyytyväisenä merkille edistyksen poliisiyhteistyön tiivistämisessä useiden kolmansien maiden kanssa, jotka ovat EU:lle strategisesti merkittäviä järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan alalla.
26. Eurooppa-neuvosto panee myös tyytyväisenä merkille, että neuvosto ja komissio ovat päässeet poliittiseen yhteisymmärrykseen ehdotuksesta neuvoston puitepäätökseksi laittomaan huumausainekauppaan liittyvien rikosten tunnusmerkistöä ja seuraamuksia koskevista vähimmäissäännöksistä. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille päätöslauselman perheiden merkityksestä huumausaineiden käytön ehkäisyssä nuorison keskuudessa, päätöslauselman huumausainealan yhteyshenkilöiden lähettämisestä Albaniaan, päätöslauselman liikenneonnettomuuksiin liittyvän psykoaktiivisten aineiden käytön torjunnasta sekä päätöksen uusia synteettisiä huumausaineita koskevista valvontatoimenpiteistä ja rikosoikeudellisista seuraamuksista.

Uskontojen välinen vuoropuhelu

27. Valtion- tai hallitusten päämiehille on tiedotettu Roomassa 30. ja 31.10.2003 pidetyn uskontojen välistä vuoropuhelua käsitelleen konferenssin tuloksista, ja he ilmaisevat tyytyväisyytensä sisäasiainministerien hyväksymään julkilausumaan uskontojen välisestä vuoropuhelusta ja sosiaalisesta yhteenkuuluvuudesta. Tietoisina kysymyksen tärkeydestä he kannustavat asianomaisia ministereitä tukemaan kestävää ja avointa vuoropuhelua eri uskontojen ja elämäkatsomuksellisten yhteisöjen kanssa rauhan ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden välineenä Euroopassa ja sen rajoilla.
28. Valtion- tai hallitusten päämiehet vahvistavat, että EU on vakaasti sitoutunut vastustamaan erilaisia ääriliikkeiden, suvaitsemattomuuden ja muukalaisvihan muotoja, jotka vaarantavat rauhanomaisen ja demokraattisen yhteiselon, ja että EU tuomitsee kaikenlaisen väkivallan ja terrorismin.
29. Valtion- tai hallitusten päämiehet tuovat painokkaasti esiin syvän huolensa antisemitistisen suvaitsemattomuuden lisääntymisestä ja tuomitsevat ankarasti kaikki antisemitismin ilmenemismuodot, mukaan lukien uskonnollisiin kohteisiin ja henkilöihin kohdistetut hyökkäykset.

III. LAAJENTUMINEN

30. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission 5.11.2003 antamissa seurantaraporteissa, strategia-asiakirjassa ja määräaikauskertomuksissa esitetyt huomiot ja suositukset.

Uudet jäsenvaltiot

31. Unioni odottaa saavansa toivottaa Kyproksen, Maltan, Latvian, Liettuan, Puolan, Slovakian, Slovenian, Tšekin, Unkarin ja Viron tervetulleiksi unionin täysivaltaisiksi jäseniksi 1.5.2004. Uusien jäsenvaltioiden liittyminen eurooppalaiseen perheeseen täyttää Euroopan kansalaisten toiveet koko mantereellamme.
32. Eurooppa-neuvosto kehottaa uusia jäsenvaltioita tehostamaan jäsenyyttä koskevia loppuvalmistelujaan ja saattamaan ne päätökseen. Eurooppa-neuvosto vahvistaa neuvoston 17.11.2003 antamat päätelmät näiden valtioiden EU-jäsenyyteen liittyvän valmiuden seurannasta. Tässä yhteydessä se panee merkille komission vakaan aikomuksen toteuttaa tarvittaessa kaikki asianmukaiset toimenpiteet EU:n kaikkien poliitikkojen asianmukaisen toteuttamisen varmistamiseksi laajentuneessa unionissa.
33. Eurooppa-neuvosto panee myös tyytyväisenä merkille, että liittymissopimuksen ratifiointiprosessi etenee hyvää vauhtia, ja odottaa, että se saadaan päätökseen aikataulun mukaisesti.

Bulgaria ja Romania

34. Eurooppa-neuvosto korostaa Bulgarian ja Romanian olevan mukana meneillään olevassa jatkuvassa ja peruuttamattomassa laajentumisprosessissa. Viime vuonna nämä maat edistyivät huomattavasti jäsenysvalmisteluissaan, mikä näkyy siinä, että niiden liittymisneuvottelut ovat edenneet pitkälle.
35. Kahdenkymmenenviiden jäsenvaltion unionin yhteinen tavoite on ottaa Bulgaria ja Romania unionin jäseniksi tammikuussa 2007, jos ne ovat valmiita jäsenyyteen. Neuvottelut viedään päätökseen samalta pohjalta ja soveltaen samoja periaatteita kuin kymmenen liittyvän valtion kanssa. Bulgarian ja Romanian tulisi jatkaa aktiivisesti valmistelujaan ja saada aikaan lisää käytännön edistymistä, jotta liittymisneuvottelut voidaan saada onnistuneesti päätökseen vuonna 2004 maiden omien ansioiden perusteella ja liittymissopimus voidaan allekirjoittaa mahdollisimman pian vuonna 2005. Eurooppa-neuvosto korostaa unionin pyrkivän päättäväisesti siihen, että tätä aikataulua noudatetaan. Tätä varten kummankin maan on ehdottomasti saatettava hallinnon ja oikeuslaitoksen valmiudet vaaditulle tasolle.
36. Lisäksi Eurooppa-neuvosto kannustaa Bulgariaa ja Romaniaa jatkamaan talous- ja rakenneuudistuksia, jotta ne voisivat hyötyä täysimääräisesti liittymisprosessin tarjoamista eduista. Unioni seuraa edelleen tiiviisti annettuja sitoumuksia ja unionin säännösten tosiasiallista täytäntöönpanoa ja ohjaa näin Bulgariaa ja Romaniaa niiden jäsenysvalmisteluissa.

37. Bulgariaa ja Romaniaa koskevien rahoituspuitteiden osalta komissiota kehoitetaan esittämään ehdotuksensa vuoden 2004 alussa. Näin neuvosto voisi antaa komissiolle tarvittavat ohjeet, jotta tämä voi esittää ehdotukset yhteisiksi kannoiksi asiaankuuluvista neuvotteluluvuista keväällä 2004. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto panee merkille komission aikomuksen käyttää ehdotuksensa pohjana kymmenen liittyvän valtion kanssa käytyjä neuvotteluja varten kehitettyjä menetelmiä ja periaatteita. Eurooppa-neuvosto toistaa aikovansa huolehtia päättäväisesti siitä, että keskustelut tai yhteisymmärrys tulevista poliittisista uudistuksista tai uusista rahoitusnäkymistä eivät estä liittymisneuvottelujen jatkamista ja saattamista päätökseen eikä neuvottelujen tulos vaikuta niihin.

Turkki

38. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että Turkin hallitus on huomattavin ja päättäväisin toimin pyrkinyt jouduttamaan uudistuksia, joista monet ovat poliittisesti tai oikeudellisesti tärkeitä. Tähän mennessä hyväksytyt lainsäädäntökokonaisuudet ja ensimmäiset merkittävät askeleet niiden tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi sekä edistymisen Kööpenhaminan poliittisiin kriteereihin ja tarkistettuun liittymiskumppanuuteen liittyvissä useissa keskeisissä kysymyksissä ovat tuoneet Turkin lähemmäksi unionia. Turkki on myös edistynyt huomattavasti Kööpenhaminan taloudellisten kriteerien täyttämässä. Vielä tarvitaan kuitenkin merkittäviä ponnisteluja, erityisesti oikeuslaitoksen riippumattomuuden lujittamisessa ja sen toiminnan tehostamisessa, perusvapauksien (yhdistymis-, ilmaisun- ja uskonnonvapaus) käytön edellytysten osalta, sotilas- ja siviiliviranomaisten suhteiden mukauttamisessa eurooppalaista käytäntöä vastaaviksi sekä maan kaakkoisosan tilanteen ja sivistyksellisten oikeuksien osalta. Turkin on lisäksi korjattava makrotalouden epätasapaino ja rakenteelliset heikkoudet.
39. Eurooppa-neuvosto korostaa, kuinka tärkeä on Turkin ilmaisema poliittinen tahto ratkaista Kyproksen ongelma. Tässä suhteessa Kyproksen ongelman ratkaiseminen jäljempänä IV jaksossa esitettyjen periaatteiden pohjalta helpottaisi huomattavasti Turkin jäsenyyspyrkimyksiä.
40. Eurooppa-neuvosto kannustaa Turkkiä jatkamaan niiden huomattavien tulosten pohjalta, joita se on tähän saakka saanut aikaan valmistellessaan liittymisneuvottelujen aloittamista, ja korostaa pyrkivänsä siihen, että Turkkiä koskeva liittymistä edeltävä strategia pannaan kokonaisuudessaan täytäntöön, mukaan lukien tarkistettu liittymiskumppanuus, jotta Eurooppa-neuvosto voisi komission selvityksen ja suositusten perusteella tehdä päätöksen joulukuussa 2004.

IV. KYPROS

41. Eurooppa-neuvosto toistaa asiaa koskevien päätelmiensä mukaisesti toivovansa, että Kypros liittyy unioniin 1.5.2004 yhdistyneenä, jotta kaikilla kyproslaisilla olisi turvallinen ja vauras tulevaisuus ja he voisivat nauttia EU:n jäsenyyden eduista. Eurooppa-neuvosto katsoo, että 1.5.2004 mennessä on hyvät mahdollisuudet saada aikaan oikeudenmukainen, toteuttamiskelpoinen ja toimiva ratkaisu, joka on YK:n turvallisuusneuvoston asiaa koskevien päätöslauselmien mukainen. Sen vuoksi Eurooppa-neuvosto kehottaa jälleen kaikkia asianosaisia ja erityisesti Turkkiä ja Kyproksen turkkilaisen yhteisön johtajia tukemaan voimakkaasti YK:n pääsihteerin pyrkimyksiä ja kehottaa tässä yhteydessä jatkamaan pikaisesti neuvotteluja hänen ehdotustensa pohjalta. Unioni palauttaa mieleen halukkuutensa siihen, että ongelma ratkaistaan niiden periaatteiden mukaisin ehdoin, jotka ovat EU:n perustana. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen siihen, että komissio on halukas antamaan apua nopean ratkaisun löytämiseksi yhteisön säännösten puitteissa. Sen jälkeen kun ratkaisu on saatu aikaan, unioni on valmis toimittamaan taloudellista apua Kyproksen pohjoisosan kehittämiseksi ja komissiota pyydetään valmistelemaan tarpeelliset toimenpiteet yhteisön säännösten soveltamisen lykkäämisen peruuttamiseksi liittymisasiakirjaan liitetyn pöytäkirjan nro 10 mukaisesti.

V. ULKOSUHTEET, YUTP JA ETPP

A. ULKOSUHTEET

Länsi-Balkan

42. Eurooppa-neuvoston panee merkille Thessalonikissa 21.6.2003 pidetyn EU:n ja Länsi-Balkanin huippukokouksen jälkeisen myönteisen kehityksen. Länsi-Balkanin tulevaisuus on Euroopan unionissa, ja edistymisen vauhti riippuu alueen maista. Komission kertomus Bosnia ja Hertsegovinan valmiuksista neuvotella vakaus- ja assosiaatiosopimus on jo esitetty, ja valmisteilla on vastaava toteutettavuusselvitys Serbia ja Montenegron osalta. Neuvottelut vakaus- ja assosiaatiosopimuksesta Albanian kanssa jatkuvat. Entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian ja Kroatian kanssa tehdyt vakaus- ja assosiaatiosopimukset ovat ratifioitavina. Komissio tutkii parhaillaan Kroatian hakemusta EU:n jäsenyydestä, ja sen on määrä antaa lausuntonsa keväällä 2004. Alueellisen yhteistyön edistämisessä on saatu aikaan konkreettisia tuloksia erityisesti vapaakaupan, energian ja infrastruktuurien aloilla.
43. Joissain tapauksissa uudistusprosessi etenee kuitenkin edelleen hitaasti. Sen vuoksi Eurooppa-neuvosto kehottaa alueiden valtioita tehostamaan uudistuspyrkimyksiään erityisesti EU:hun integroitumisen kannalta olennaisilla aloilla, joita ovat erityisesti julkishallinto, oikeusjärjestelmä sekä järjestäytyneen rikollisuuden ja lahjonnan torjunta. Eurooppa-neuvosto odottaa myös kaikkien alueen maiden ja asianosaisten osapuolten tekävän täysimääräistä yhteistyötä entisen Jugoslavian alueen kansainvälisen rikostuomioistuimen kanssa. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille 28.11. ja 9.12.2003 EU:n ja Länsi-Balkanin foorumin puitteissa pidettyjen ulkoasiainministerien ja oikeus- ja sisäasioiden ministerien kokousten yhteiset päätelmät, ja odottaa, että sitoumusten pohjalta toteutetaan nopeasti konkreettisia toimia.

44. Thessalonikissa antamiensa päätelmien mukaisesti Eurooppa-neuvosto toistaa vakaan aikomuksensa tukea täysimääräisesti Länsi-Balkanin valtioiden lähentymistä Eurooppaan. Se panee tyytyväisenä merkille jo saavutetun edistymisen vakaus- ja assosiaatioprosessin tehostamisessa laajentumisesta saatujen kokemusten avulla. Parhaillaan tarkastellaan ehdotusta neuvoston asetukseksi, joka mahdollistaa yksittäiset Eurooppa-kumppanuudet keväällä 2004. Länsi-Balkanin valtioiden osallistumista yhteisön ohjelmiin ja virastoihin valmistellaan, kumppanuusohjelmia (twinning) koskevaa toimintaa ollaan laajentamassa koko alueelle, taloudellinen vuoropuhelu aloitetaan vuoden 2004 alussa ja YUTP:tä koskevaa poliittista vuoropuhelua ja yhteistyötä on tehostettu.

Euro-Välimeri-kumppanuus

45. Eurooppa-neuvosto vakuuttaa uudelleen, kuinka tärkeä Välimeren alue on Euroopan unionille strategisesti, sekä vahvistaa pyrkivänsä määrätietoisesti lisäämään yhteistyötä Välimeren kumppaneiden kanssa merkittävästi.
46. Eurooppa-neuvosto on tyytyväinen äskettäin Napolissa järjestetyn Euro-Välimeren alueen ulkoasiainministerien VI konferenssin tuloksiin, samoin Palermossa (kaupasta), Venetsiassa (maataloudesta) ja Roomassa (energiasta, infrastruktuureista ja investoinneista) pidettyjen Euro-Välimeri-konferenssien tuloksiin.
47. Eurooppa-neuvosto korostaa erityisesti sitä yhteistyöhenkeä, jota kaikki Napolin konferenssiin osallistuneet osoittivat, ja toteaa, että Barcelonan prosessilla on nyt käytettävissä entistä tehokkaammat välineet tavoitteidensa saavuttamiseksi, koska on perustettu parlamentaarinen Euro-Välimeri-edustajakokous ja kulttuurien ja sivilisaatioiden vuoropuhelua koskeva Euro-Välimeri-säätiö sekä vahvistettu Euro-Välimeri-investointi- ja kumppanuusvälinettä (EMIFP). Palermon, Venetsian, Rooman ja Napolin saavutukset avaavat Euro-Välimeri-kumppaneiden yhteistyölle uusia ulottuvuuksia ja auttavat lähentämään alueen kansalaisyhteiskuntia Barcelonan prosessiin.
48. Eurooppa-neuvosto panee tässä yhteydessä tyytyväisenä merkille Ecofin-neuvoston päätöksen kehittää edelleen Euro-Välimeri-investointi- ja kumppanuusvälinettä (FEMIP) vahvistamalla sitä Euroopan investointipankin puitteissa. Barcelonan Eurooppa-neuvoston toimeksiannon mukaisesti päätös tehtiin FEMIPin tehokkuuden arvioinnin perusteella ja Välimeren kumppanuusmaita kuullen. Eurooppa-neuvosto pyytää Ecofin-neuvostoa arvioimaan EIP:n enemmistöomistuksessa olevan tytäryhtiön perustamista EU:n Välimeren kumppanuusmaita varten joulukuussa 2006 välineen tehokkuuden arvioinnin perusteella ja ottaen huomioon Barcelonan prosessin kumppanien kanssa käytävien neuvottelujen tulokset.

Irak

49. Eurooppa-neuvosto vakuuttaa uudelleen, että Irakin vakaus on yhteinen etu, ja toistaa unionin antaman sitoumuksen tukea Irakin poliittista ja taloudellista jälleenrakentamista YK:n turvallisuusneuvoston asiaankuuluvien päätöslauselmien puitteissa. Eurooppa-neuvosto korostaa, että riittävä turvallisuus ja YK:n vahva ja keskeinen asema ovat onnistumisen kannalta olennaisia. Se painottaa, että YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselma 1511 on pantava täytäntöön kaikilta osiltaan.

50. Eurooppa-neuvosto toistaa tuomitsevansa ehdottomasti irakilaisiin, monikansallisiin joukkoihin sekä kansainvälisiin järjestöihin ja niiden henkilöstöön kohdistetut terrori-iskut, joiden tarkoituksena on vaikeuttaa Irakin poliittista ja taloudellista jälleenrakentamista.
51. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että nopeutettua suvereniteetin siirtämistä Irakin väliaikaishallinnolle koskevasta aikataulusta ja ohjelmasta on päästy sopimukseen, ja vetoaa kaikkiin osapuoliin poliittisen prosessin jatkamiseksi asianmukaisella ja rauhanomaisella tavalla. Se korostaa, että on varmistettava väestön mahdollisimman laaja osallistuminen poliittiseen ja perustuslakiprosessiin.
52. Eurooppa-neuvosto arvostaa ja tukee Irakin hallintoneuvoston ja ministeriöiden pyrkimyksiä omaksua enemmän suoraa vastuuta ja toimeenpanovaltuuksia erityisesti turvallisuuden alalla.
53. Eurooppa-neuvosto pyytää kaikkia alueen valtioita tukemaan aktiivisesti Irakin vakauttamista ja taloudellista jälleenrakentamista. Irakin vapaus, demokraattisuus ja hyvinvointi ja maan alueellisen koskemattomuuden suojaaminen ovat ratkaisevia edellytyksiä alueen ja sen ympäristön vakaudelle.

Terrorismi

54. Eurooppa-neuvosto tuomitsee yksiselitteisesti kaikki viimeaikaiset, myös Istanbulissa tehdyt, terrori-iskut, joissa sai surmansa tai loukkaantui monia eri kansallisuuksiin ja uskontokuntiin kuuluvia henkilöitä. Unioni ilmaisee jälleen solidaarisuutensa Turkkiä kohtaa ja vahvistaa pyrkivänsä vakaasti kukistamaan terrorismin yhdessä kansainvälisen yhteisön muiden jäsenten kanssa ja vastaamaan yhdessä tähän maailmanlaajuiseen uhkaan.

Lähi-idän rauhanprosessi

55. Eurooppa-neuvosto on edelleen vakaasti sitoutunut selkeään tavoitteeseen, jonka mukaan kaksi valtiota, Israel sekä elinkelpoinen ja demokraattinen Palestiinan valtio, elävät kvartetin laatiman etenemissuunnitelman mukaisesti rinnakkain rauhan ja turvallisuuden vallitessa Lähi-itää koskevan kattavan rauhan puitteissa. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille etenemissuunnitelman saaman kansainvälisen tuen, josta YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1515 yksimielinen hyväksyminen on osoituksena. Eurooppa-neuvosto kehottaa jälleen molempia osapuolia – Israelia ja palestiinalaishallintoa – välittömästi ja samanaikaisesti täyttämään velvoitteensa ja kantamaan vastuunsa etenemissuunnitelman mukaisesti. Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää luoda uskottava ja tehokas seurantajärjestelmä, johon kaikki kvartetin jäsenet kuuluvat. Lisäksi Eurooppa-neuvosto pitää myönteisenä kummankin osapuolen kansalaisyhteiskuntien tekemiä aloitteita, Geneven rauhanaloite mukaan luettuna, ja on valmis tukemaan edelleen pyrkimyksiä edistää lähentymistä, luottamuksen lisäämistä ja kestäväää rauhaa.
56. Eurooppa-neuvosto korostaa kumppanuuden ja keskinäisen ymmärtämyksen merkitystä, kuten osoitettiin Napolissa 2. ja 3.12.2003 pidetyssä ulkoministereiden Euro-Välimeri-konferenssissa, ja panee tyytyväisenä merkille Roomassa 10.12.2003 pidetyn tuentajien kokouksen tulokset (ad hoc -yhteyskomitea) sekä sen jälkeen pidetyn kvartetin uudistustyöryhmän kokouksen.

57. Eurooppa-neuvosto kehottaa palestiinalaishallintoa osoittamaan konkreettisesti, että se toimii määrätietoisesti terrorismin ja ääriliikkeiden väkivallan torjumiseksi. EU panee tyytyväisenä merkille palestiinalaishallinnon pyrkimykset kestävän aselevon aikaansaamiseksi sekä Egyptin hallituksen tässä suhteessa antaman tuen. Se kehottaa palestiinalaisliikkeitä tukemaan tätä lähestymistapaa. Se kehottaa palestiinalaishallintoa pääministeri Ahmed Qurein johdolla toteuttamaan kaikkien turvallisuusyksiköiden uudelleenorganisoinnin ja palauttamaan vastuulleen kuuluvat alueet tosiasialliseen valvontaansa. Palestiinalaishallinnon uudistamista on jatkettava. Näille pyrkimyksille olisi saatava kaikkien tuki.
58. EU kehottaa Israelin hallitusta muuttamaan täysin siirtokuntien perustamista koskevaa politiikkaansa ja purkamaan maaliskuun 2001 jälkeen perustetut siirtokunnat. Tämä politiikka yhdessä sen kanssa, että niin sanotun turva-aidan sijainti poikkeaa miehitetillä Länsirannalla ja Itä-Jerusalemossa vihreästä linjasta, voi vaarantaa tulevat neuvottelut ja tehdä kahden valtion ratkaisusta käytännössä mahdottoman toteuttaa. EU on erityisen huolestunut aidan ja vihreän linjan väliin luodusta suljetusta alueesta. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen, että kaikilla EU:n keskustelukumppaneilla on oltava mahdollisuus avoimiin ja esteettä viestintäyhteyksiin.
59. Eurooppa-neuvosto kehottaa taas kaikkia alueen osapuolia harjoittamaan vuoropuhelua ja neuvottelua edistävää politiikkaa sekä aktiivisesti torjumaan rotuvihaan tai uskonnolliseen vihaan yllyttämistä. Se toistaa, että EU:n suhteet päinvastaisesti toimiviin osapuoliin tulevat väistämättä kärsimään.
60. Eurooppa-neuvosto toistaa, että terrorismin kaikkien muotojen torjunta pysyy yhtenä koko kansainvälisen yhteisön painopisteenä ja että kaikkien maiden, erityisesti alueella sijaitsevien, velvollisuutena on tehdä aktiivisesti yhteistyötä terrorismin torjumiseksi ja pidättyä kaikesta, niin suorasta kuin epäsuorastakin, tuesta terroristijärjestöille.
61. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen, että kattavan rauhan on koskettava myös Syyriaa ja Libanonia ja että on syytä ottaa huomioon Beirutissa 28.3.2002 pidetyssä Arabiliiton huippukokouksessa tehty rauhanaloite.

Arabimaat

62. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti korkeana edustajana toimivan pääsihteerin ja komission laatimaan selvitykseen, joka koskee suhteita arabimaihin ja joka osaltaan edistää yleisen lähestymistavan kehittämistä. Eurooppa-neuvosto kehottaa yleisten asiain ja ulkosuhteiden neuvostoa jatkamaan työtään yhteisen selvityksen pohjalta Euroopan unionin turvallisuusstrategian toteuttamisen puitteissa korkeana edustajana toimivan pääsihteerin ja komission kanssa neuvotellen ja ottaen huomioon nykyiset politiikat ja ohjelmat, erityisesti Barcelonan prosessin ja "Uudet naapurit" -aloitteen. Selvitystä tarkastellaan yleisten asiain ja ulkosuhteiden neuvostossa vuoden 2004 maaliskuussa.

Transatlanttiset suhteet

63. Eurooppa-neuvosto antoi liitteessä olevan julkilausuman.
64. Kanadan osalta Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille edistymisen EU:n ja Kanadan suhteiden tarkastelussa ja odottaa, että ministerien loppuselvitys hyväksytään EU:n ja Kanadan seuraavassa huippukokouksessa. Tarkastelun tulos antaa uutta syvyyttä tiiviiden ja arvokkaiden suhteiden kehittämiseksi.

Venäjän federaatio

65. Eurooppa-neuvosto tarkasteli Euroopan unionin suhteita Venäjän federaatioon ja panee tyytyväisenä merkille, että Venäjään on luotu tiiviit ja tehokkaat yhteistyösuhteet hyvin erilaisilla politiikan aloilla. Eurooppa-neuvosto vahvistaa unionin vakaan tahdon kehittää Venäjän kanssa tasapainoinen ja vastavuoroinen strateginen kumppanuus, joka perustuu oikeusvaltion, demokratian, ihmisoikeuksien ja perusvapauksien arvoille sekä vapaaseen markkinatalouteen.
66. Eurooppa-neuvosto toistaa, että päätavoitteena on luoda keskipitkällä aikavälillä neljä yhteistä aluetta Pietarin julistuksen pohjalta. Tässä mielessä Roomassa 6.11.2003 pidetty huippukokous merkitsi tärkeää askelta eteenpäin kohti yhteisen talousalueen käsitteen hyväksymistä ja niitä keskeisiä päätöksiä, joilla luodaan perusta kolmen muun alueen luomiselle.
67. Eurooppa-neuvosto kehottaa tästä syystä neuvostoa ja komissiota laatimaan hyvissä ajoin ennen seuraavaa EU:n ja Venäjän välistä huippukokousta arviointiraportin unionin Venäjän-suhteiden kaikista näkökohdista ja ehdottamaan toimenpiteitä, joilla vahvistetaan strategista kumppanuutta ja kumppanuuden perustana olevien arvojen kunnioittamista. Eurooppa-neuvosto korostaa niitä mahdollisuuksia, joita lähestyvä Euroopan unionin laajentuminen tarjoaa Venäjälle, ja toteaa, että kumppanuus- ja yhteistyösopimus, joka on ulotettava koskemaan EU:n uusia jäsenvaltiota 1.5.2004 mennessä, on edelleen sen Venäjän-suhteiden kulmakivi.
68. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä edistymiseen, jota on saatu aikaan Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan puitteissa tehdyssä yhteistyössä ja josta on osoituksena Venäjän osallistuminen EU:n ja NATO:n yhteiseen CME/CMX03-harjoitukseen. Käytännön yhteistyötä erityistilanteissa edistetään tarpeen mukaan. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto viittaa niihin mahdollisuuksiin, joita EU:lla ja Venäjällä on edistää yhdessä vakautta, demokratiaa ja hyvinvointia niiden yhteisissä naapurimaissa.
69. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille äskettäisen sopimuksen, jonka mukaan EIP:n toimintaa Venäjällä ja läntisissä uusissa itsenäisissä valtioissa laajennetaan, ja kehottaa neuvostoa arvioimaan Venäjän ottamista mukaan yleiseen toimeksiantoon joulukuussa 2006.

Ukraina

70. Eurooppa-neuvosto pani merkille tilanneselvityksen Ukrainaa koskevan yhteisen strategian toteuttamisesta ja päätti, että strategian soveltamista jatketaan yhdellä vuodella.

Kiina

71. Eurooppa-neuvosto pyytää yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvostoa tarkastelemaan uudelleen aseiden myyntiä Kiinalle koskevaa kieltoa.

Latinalainen Amerika ja Karibian alue

72. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille, että EU:n ja Mercosurin assosiaatiosopimusneuvotteluille annettiin hiljattain lisävauhtia, ja kehottaa saattamaan ne päätökseen mahdollisimman pian.
73. Neuvosto ilmaisee lisäksi tyytyväisyytensä siihen, että Andien maiden yhteisön ja Keski-Amerikan maiden kanssa käydyt neuvottelut kahdesta poliittista vuoropuhelua ja yhteistyötä koskevasta sopimuksesta on saatu päätökseen. Sopimukset allekirjoitetaan Roomassa 15.12.2003.
74. Sekä edellä mainittu kehitys että EU:n ja Amerikan valtioiden järjestön OAS:n välillä hiljattain käynnistetty poliittinen vuoropuhelu ovat konkreettisia osoituksia huomiosta, jota EU jatkuvasti kiinnittää Latinalaiseen Amerikkaan ja Karibian alueeseen, sekä EU:n halusta vahvistaa näiden kahden alueen välisiä suhteita.

Afrikka

75. Eurooppa-neuvosto vahvistaa uudelleen, miten tärkeää on kumppanuus Afrikan kanssa, ja panee tyytyväisenä merkille EU:n ja Afrikan välisen vuoropuhelun vahvistumisen, mistä ovat osoituksena EU:n ja Afrikan ministeritroikan saavuttamat positiiviset ja rakentavat tulokset Roomassa 10.11.2003.
76. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille erityisesti Nepad-ohjelman kautta toteutettavan EU:n, YK:n, Afrikan unionin ja alialueellisten afrikkalaisten järjestöjen kehittyvän kumppanuuden konfliktineston, konfliktinhallinnan ja kehityksen alalla.
77. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto toteaa, että rauhan ja turvallisuuden palauttaminen Afrikkaan on kehityksen ennakoedellytys, ja panee tyytyväisenä merkille Afrikan rauhanrahaston perustamisen rauhaa tukevien toimien rahoittamiseksi Afrikassa; rahastolla edistetään huomattavasti afrikkalaisten omia valmiuksia saada aikaan rauha mantereellaan.

78. Eurooppa-neuvosto toistaa, että Euroopan unioni on edelleen sitoutunut tukemaan rauhanprosesseja Afrikassa esimerkiksi Suurten järvien alueella, Liberiassa, Norsunluurannikolla, Sudanissa, Somaliassa sekä Etiopiassa ja Eritreassa. Se korostaa, että on käytettävä johdonmukaisesti ja koordinoitusti kaikkia EU:n käytettävissä olevia välineitä muun muassa jälleenrakentamisen, kehitysyhteistyön ja Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan aloilla. Se on tyytyväinen siihen, että Afrikan unionilla ja Afrikan alueellisilla järjestöillä (ECOWAS, IGAD ja SADC) on yhä suurempi rooli tässä yhteydessä sekä alueellisen yhdentymisen ja kehityksen alalla.

Korean demokraattinen tasavalta

79. Eurooppa-neuvosto on edelleen vakavasti huolestunut Pohjois-Korean ydinohjelmasta, joka on vakava uhka alueelliselle ja maailmanlaajuiselle turvallisuudelle. Se kehottaa Pohjois-Koreaa noudattamaan ydinsulkusopimusta kaikilta osin ja purkamaan ydinohjelmansa täydellisesti, todennettavasti ja lopullisesti.
80. Euroopan unionin troikkavaltuuskunnan Pohjois-Koreaan äskettäin suuntautunut vierailu osoittaa, että unioni on aktiivisesti sitoutunut edistämään rauhanomaisen ratkaisun löytymistä nykyiseen kireään tilanteeseen. Eurooppa-neuvosto kannattaa voimakkaasti kuuden osapuolen keskustelujen jatkamista pyrkimyksenä löytää tällainen ratkaisu. Euroopan unioni seuraa edelleen tiiviisti Korean niemimaan tilanteen kehittymistä ja tarkistaa tarvittaessa Pohjois-Korean-politiikkaansa. Eurooppa-neuvosto toistaa, että EU:n ja Pohjois-Korean yhteistyön tehostaminen on mahdollista vain, jos Pohjois-Korea täyttää kaikilta osin ydinsulkua koskevat kansainväliset velvoitteensa. EU muistuttaa tässä yhteydessä olevansa yksiselitteisesti sitoutunut säilyttämään ydinsulkusopimuksen uskottavuuden ja loukkaamattomuuden.

Vihreä diplomatia

81. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti "vihreän diplomatian verkoston" toimialan ja toimintatavan määritelmään, joka sisältyy Thessalonikin Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti Roomassa järjestetyn ad hoc -kokouksen päätelmiin. Eurooppa-neuvosto toivoo, että verkoston tehtävät saavutetaan kaikilta osin. Tätä varten Eurooppa-neuvosto pyytää, että seuraava puheenjohtajavaltio jatkaa puheenjohtajavaltioiden Kreikan ja Italian tekemää työtä.

Olympiarauha

82. Eurooppa-neuvosto kannattaa ajatusta olympiarauhasta, ja panee tyytyväisenä merkille Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokouksen asiasta yksimielisesti antaman päätöslauselman.

B. YUTP/ETPP

Turvallisuusstrategia

83. Eurooppa-neuvosto hyväksyi EU:n turvallisuusstrategian ja onnitteli lämpimästi pääsihteeriä, korkeaa edustajaa Javier Solanaa tehdystä työstä.

84. EU:n turvallisuusstrategia vahvistaa sen, että olemme yhdessä lujasti päättäneet kantaa vastuumme ja taata entistä turvallisemman Euroopan entistä oikeudenmukaisemmassa maailmassa. Strategia antaa Euroopan unionille paremmat valmiudet käsitellä uhkia, vastata maailmanlaajuisiin haasteisiin ja hyödyntää edessämme olevat mahdollisuudet. Aktiivinen, toimintakykyinen ja entistä yhtenäisempi Euroopan unioni olisi maailmanlaajuinen vaikuttaja. Näin se voisi osaltaan edistää sellaisen tehokkaan monenvälisen järjestelmän luomista, joka johtaa entistä oikeudenmukaisempaan, turvallisempaan ja yhtenäisempään maailmaan.
85. Jotta strategisista suuntaviivoista voitaisiin tehdä tarvittavat johtopäätökset ja ne otettaisiin huomioon kaikissa asiaankuuluuissa EU:n politiikoissa, Eurooppa-neuvosto pyysi tulevaa puheenjohtajavaltiota ja korkeana edustajana toimivaa pääsihteeriä esittämään yhteistyössä komission kanssa tarpeen mukaan konkreettisia ehdotuksia EU:n turvallisuusstrategian täytäntöönpanemiseksi. Ensimmäisiä tehtäväalueita olisivat tehokas monenvälinen toiminta, jonka ytimenä on YK, terrorismin torjunta, Lähi-idän alueen strategia ja kattava Bosnia ja Hertsegovinaa koskeva politiikka.
86. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto hyväksyi joukkotuhouhaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian, joka on turvallisuusstrategian keskeinen osa.

ETPP

87. Eurooppa-neuvosto antoi hyväksyntänsä myös Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikkaa (ETPP) koskevalle määräaikauskertomukselle ja tulevan puheenjohtajavaltion työohjelmalle. Se oli tyytyväinen kriisinhallinnan siviili- ja sotilasvoimavarojen kehittämisessä saavutettuun edistymiseen. Se ilmaisi tyytyväisyytensä myös siihen myönteiseen tapaan, jolla tähänastiset ETPP-operaatiot on toteutettu.
88. Eurooppa-neuvosto vahvisti EU:n olevan valmis Bosnia ja Hertsegovinassa toteutettavaan ETPP-operaatioon, johon kuuluu sovittuihin "Berliini plus" -järjestelyihin perustuva sotilaallinen osa. Eurooppa-neuvosto pani tyytyväisenä merkille, että NATO on valmis aloittamaan neuvottelut EU:n kanssa. Se kehotti tulevaa puheenjohtajavaltiota ja EU:n ulkopoliittisena edustajana toimivaa pääsihteeriä jatkamaan tämän asian käsittelyä sovittujen menettelyjen mukaisesti.
89. Eurooppa-neuvosto otti tyytyväisenä vastaan puheenjohtajavaltion esittämän asiakirjan "Euroopan puolustus: neuvonpito NATO:n ja EU:n välillä, suunnittelu ja operaatiot". Korkeana edustajana toimivaa neuvoston pääsihteeriä pyydetään ehdottamaan toimenpiteitä, joita tarvitaan
- niiden Euroopan unionin operaatioiden valmistelun parantamiseksi, joissa käytetään Naton voimavaroja, mainitussa viiteasiakirjassa olevien suuntaviivojen mukaisesti;
 - siviili- ja sotilaskomponenteista koostuvan yksikön perustamiseksi samassa asiakirjassa esitettyihin tavoitteisiin ja periaatteisiin vastaamista varten.

Kyseisten toimenpiteiden olisi tultava voimaan mahdollisimman pian vuoden 2004 kuluessa.

EU:n ja YK:n väliset suhteet

90. Eurooppa-neuvosto vahvistaa Euroopan unionin syvään juurtuneen sitoumuksen ottaa monenvälisyys keskeiseksi osatekijäksi ulkoiseen toimintaansa, jonka ytimenä on voimakas YK. Neuvosto suhtautuu näin ollen myönteisesti komission tiedonantoon "Euroopan unioni ja Yhdistyneet Kansakunnat: monenvälisyys", jonka julkistaminen osuu dynaamiseen vaiheeseen EU:n ja YK:n välisissä suhteissa.
91. Neuvosto palauttaa tässä yhteydessä mieleen 24.9.2003 annetun EU:n ja YK:n yhteisen julkilausuman yhteistyöstä kriisinhallinnassa; julkilausuma on tämän alan tehostetun yhteistyön perusta.
92. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 8.12.2003 antamat päätelmät EU:n ja YK:n välisistä suhteista ja korostaa, että nämä päätelmät samoin kuin kriisinhallinnasta annettu yhteinen julkilausuma on toteuduttava konkreettisina toimina.

VI. MUUT PÄÄTÖKSET
Monivuotinen strategiaohjelma

93. Eurooppa-neuvosto hyväksyi ensimmäisen, vuodet 2004–2006 kattavan monivuotisen strategiaohjelman. Ohjelmassa, joka antaa vahvat puitteet ja aikataulut yhdessä hyväksytyjen painopisteiden ja erityistavoitteiden toteuttamiselle, on edelleen otettava huomioon kehittyvät olosuhteet Euroopan unionissa ja sen ulkopuolella. Euroopan unioni hyväksyy mukautuksia ohjelmaan joulukuussa pidettävissä kokouksissaan, jos merkittävät tapahtumat edellyttävät sitä.

Residence Palace

94. Eurooppa-neuvosto panee merkille Belgian hallituksen ehdotuksen, jonka mukaan neuvosto ryhtyisi käyttämään istuntoihinsa ja kokouksiinsa Residence Palace -rakennuksen A-siipeä sen kunnostamisen jälkeen. Eurooppa-neuvosto kiittää Belgian hallitusta tästä aloitteesta ja pyytää pysyvien edustajien komiteaa ja neuvoston pääsihteeristöä esittämään ehdotuksen yksityiskohtaiset taloudelliset, logistiset ja oikeudelliset vaikutukset, jotta neuvosto voi tietoisena kaikista asiaan liittyvistä näkökohdista tehdä asiassa päätöksen keväällä 2004 pidettävässä kokouksessaan.

**EUROOPPA-NEUVOSTO
BRYSSSEL**

**PUHEENJOHTAJAN
PÄÄTELMÄT**

12. joulukuuta 2003

LIITE

LIITE**EUROOPPA-NEUVOSTON JULKILAUSUMA
TRANSATLANTTISISTA SUHTEISTA**

1. Transatlanttiset suhteet ovat korvaamattoman tärkeitä. EU on edelleen täysin sitoutunut rakentamaan, tasapainoiseen ja tavoitteelliseen yhteistyöhön transatlanttisten kumppaneidensa kanssa.
2. Kumppanuutemme USA:n ja Kanadan kanssa perustuu yhteisiin arvoihin ja etuihin. Sen taustalla on myös kasvava poliittinen ja taloudellinen keskinäinen riippuvuus. Yhdessä toimien EU ja sen transatlanttiset kumppanit voivat muodostaa valtavan voiman, jolla maailmaa voidaan kehittää paremmaksi.
3. EU:lla ja sen transatlanttisilla kumppaneilla on yhteisen uhkien arvioinnin pohjalta paremmat edellytykset vastata kohtaamiinsa haasteisiin. EU:n turvallisuusstrategia tarjoaa vakuuttavan analyysin sekä tavanomaisista uhista että uusista uhista, kuten laajamittaisesta terrorismista, joukkotuhoaseiden leviämisestä, romahtaneista valtioista ja järjestäytyneestä rikollisuudesta. Eurooppa ja sen transatlanttiset kumppanit pyrkivät yhdessä torjumaan tällaisia uhkia ja kehittävät tätä varten yhteisiä strategioita.
4. EU:n ja sen transatlanttisten kumppanien tulisi puolustaa yhteistä toimintaohjelmaa, joka perustuu oikeusvaltion periaatteen, demokratian ja ihmisoikeuksien, köyhyyden vähentämisen sekä terveyden ja ympäristön suojelun edistämiseen. EU vetoaa todelliseen monenvälisyyteen perustuvan kansainvälisen järjestyksen puolesta. Tältä osin Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille presidentti Bushin äskettäin Lontoossa pitämässään puheessa ilmaiseman asiaa koskevan näkemyksen.
5. Välittömien turvallisuusuhkien torjumisen ohella on puututtava uhkien taustalla oleviin tekijöihin. Tehokkaita ja kestäviä politiikkoja on kehitettävä edelleen, ja on toimittava yhdessä. Moninaisesti haasteisiin voidaan vastata tehokkaasti vain hyödyntämällä kaikkia käytettävissä olevia keinoja – poliittisia ja taloudellisia välineitä sekä siviili- ja sotilaallisia kriisinhallintavälineitä.
6. Vahva transatlanttinen yhteistyö on ratkaisevan tärkeää talouskasvun ja kestävä kehityksen edistämiseksi. Tässä suhteessa erityisen tärkeää on yhteinen sitoutumisemme Dohan kehitysohjelmaan, kahdenvälisen yhteistyömme tehostamiseen entisestään erityisesti sääntelyyn liittyvissä asioissa ja toimiin, joilla edistetään kaikkien maiden täysipainoista osallistumista maailmantalouteen.
7. Jotta transatlanttinen kumppanuus voisi toimia mahdollisimman tehokkaasti, EU:n ja USA:n suhteiden on oltava toimivia. EU vahvistaa jälleen pyrkivänsä vakaasti kehittämään entisestään toimintaedellytyksiään ja lisäämään toimintansa johdonmukaisuutta. EU:n ja Naton suhteet ovat transatlanttisen kumppanuuden tärkeä ilmenemismuoto. Pysyvät järjestelyt, erityisesti "Berliini Plus", tehostavat osaltaan EU:n toimintakykyä, mikä on ETPP:n yleisen kehittämisen keskeinen tavoite, ja luovat puitteet kyseisten kahden organisaation strategiselle kumppanuudelle kriisinhallinnassa.

8. On ensiarvoisen tärkeää jatkaa strategisina kumppaneina käytävää säännöllistä vuoropuhelua. EU pitää erityisen tärkeänä kriisien ehkäisemisestä ja hallinnasta käytävää vuoropuhelua, joka on osoittautunut hyvin tehokkaaksi Balkanilla. Eurooppa ja sen transatlanttiset kumppanit jatkavat yhteistyötä samassa hengessä rauhan ja vakauden palauttamiseksi myös muilla konfliktialueilla. Tämän vuoksi EU panee tyytyväisenä merkille ulkoministeri Colin Powellin kanssa Brysselissä 18.11.2003 pidetyn kokouksen myönteiset tulokset.
 9. Transatlanttiset suhteet eivät koske pelkästään hallituksia. Liike-elämän ja yhteiskuntien keskinäiset yhteydet ovat näiden suhteiden perustekijä. EU kannustaa lainsäädäntöelimiä ja kansalaisyhteiskuntaa Atlantin molemmin puolin keskinäiseen vuoropuheluun.
 10. Transatlanttiset kumppanit voivat sekä kahdenvälisen että monenvälisissä elimissä tapahtuvan yhteistyön keinoin yhdistää näkemyksensä ja voimansa aikamme haasteisiin vastaamiseksi. Transatlanttiset suhteet ovat tällä hetkellä tärkeämmät kuin koskaan paremman maailman aikaansaamiseksi.
-